

§ 16 b miljøtilladelse af svineproduktionen på Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg

Meddelt d. 2. april 2020
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af husdyrbrugloven skal ansøger indsende oplysninger om en række forhold, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 punkt A og B. Kommunen skal i sin afgørelse beskrive husdyrbrugets særkender og vurdere og begrunde, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og at det opfylder de lovbestedte krav om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på lugt- og ammoniakemission. Kommunen stiller de relevante vilkår, der sikrer, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet, samt at BAT er overholdt. Selve ansøgningsmaterialet kan læses i kapitel E.

Husdyrbruget på Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg har en ammoniakemission mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt udløser en ansøgning om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b. Den vedlagte ansøgning er et resultat af dialog imellem ansøger og Sønderborg Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Ansøgningen danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	31813131
Husdyrbrugets navn	Solbjerggaard
Beliggenhedsadresse	Solbjerggaard 1
Postnummer	6430
By	Nordborg

Ansøger

Ansøgers navn	Paul Bonde Christiansen
Ansøgeradresse	Solbjerggaard 1
Ansøgerpostnummer	6430
Ansøgerby	Nordborg
Ansøgertelefon	26297898
Ansøger-email	solbjerggaard@mjelsgaard.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	LandboSyd
Konsulentnavn	Anne Lausten Hansen
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Aabenraa
Konsulenttelefon	20213138
Konsulent-email	alh@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5400011241
CHR numre	71414

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 334 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup

Matrikel: 344 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup

Matrikel: 582 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup

Matrikel: 583 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup

Matrikel: 658 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup

Matrikel: 21 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 33 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 37 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 399 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 400 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 475 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 476 - Stevning, Svenstrup

Matrikel: 477 - Stevning, Svenstrup

Tilladelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Torben Kobberø

Sønderborg Kommune

Landbrugsgruppen

Erhverv og affald

Rådhusvej 10

6400 Sønderborg

Sagsnummer: 19/39940

Kvalitetssikret af: ANTN

Indhold

A. Afgørelse	3
1) Baggrund for afgørelse	4
2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	5
Landskabelige værdier	5
Ammoniak, natur og bilag IV arter	6
Emissioner og gener	10
3) BAT (bedste tilgængelige teknik) på husdyrbruget	12
4) Samlet vurdering	14
5) Lovgrundlag	14
6) Udnyttelsesfrist	15
7) Revurdering af miljøgodkendelsen	15
8) Retsbeskyttelse	15
B. Vilkår for husdyrbruget	16
Generelle vilkår	16
Indretning og drift	16
Egenkontrol	17
Egenkontrol Gyllekøling	17
Beplantning	19
Ressourceforbrug	19
Øvrige emissioner (Ammoniak, lugt, støj, lys og støv)	19
Fluer og skadedyr	20
Til- og frakørsel (transport)	20
Reststoffer, affald og naturressourcer	21
C. Offentlighed og klagevejledning	22
Partshøring	22
Behandling af indkomne hørings svar	22
Annoncering af afgørelse	22
Klagevejledning	22
Civilt søgsmål	23
D. Kommunens bilag	24
E. Miljøansøgningen	30

A. Afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg, matrikel 37 Stevning, Svenstrup til udvidelse af svineproduktion med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende stalde og den nye farestald.

Der godkendes følgende produktionsareal:

Stald 6: (BBR 6): **224 m³** produktionsareal til søer golde og drægtige løsgående delvist spaltegulv

Stald 7: (BBR 7): **307 m²** produktionsareal til Flexgruppe; Alle svin 25-49 % fastgulv

Stald 8: (BBR 8): **237 m²** produktionsareal til søer diegivende kassestier, delvist spaltegulv

Stald 10-1: (BBR 10): **103 m²** produktionsareal til søer golde og drægtige løsgående delvist spaltegulv

Stald 10-1: (BBR 10): **84 m²** produktionsareal til søer golde og drægtige individuel opstaldning

Stald 10-2: (BBR 10): **507 m²** produktionsareal til søer golde og drægtige løsgående delvist spaltegulv

Stald 12-1: og 12-2 (BBR 12): **766 m²** produktionsareal til søer diegivende kassestier, delvist spaltegulv

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

Beholder 1: **461 m²** gødningsopbevaringsareal til 2000 m³ flydende husdyrgødning.

Beholder 2: **737 m²** gødningsopbevaringsareal til 4000 m³ flydende husdyrgødning.

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

I forbindelse med godkendelsen opføres der ingen nye anlæg

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

Der søges om lovliggørelse af en ny farestald (12-2) i forhold til den tilladte nudrift. Farestalden er etableret i 2013.

Figur 1. Oversigtskort over placering af produktionsarealer og gødningsopbevaringsanlæg

1) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 205042 version 1. I bilag 1 kapitel D ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

I forbindelse med ansøgningen blev den lovlige nudrift fastlagt til produktionsniveauet som var gældende før § 12 miljøgodkendelsen fra 29. september 2010. Dette skyldes at godkendelsen ikke er blevet gennemført i sin helhed inden 29. september 2015. I 2013 er der opført en farestald (12-2) hvor der oprindeligt var søgt om at etablere en løbestald. Da miljøgodkendelsen ikke er gennemført i sin helhed og der ikke er søgt om ny placering af farestalden betragtes farestalden som en ikke lovlig opført stald. Stalden kan derfor ikke indgå i den lovlige nudrift. Med den nye miljøtilladelse lovliggøres farestalden.

Historik

8 års drift og nudrift

Husdyrbruget på Solbjerggaard 1 har en miljøgodkendelse fra 29. september 2010. Denne godkendelse er ikke udnyttet i sin helhed inden for udnyttelses fristen, og er derfor bortfaldet i 2015. Den lovlige 8 års drift er derfor den drift der var inden § 12 godkendelsen fra 2010. Det svarer til 400 årssøer, 220 smågrise (7,2-30) kg og 220 slagtesvin (30-102) kg. Det er kun farestald 12-2 der ikke var i drift i både 8 års drift og nudrift.

Ansøgt drift

Sønderborg Kommune har i d. 13-9-2019 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg. Ansøger ønsker en miljøtilladelse efter de nugældende regler til produktion på et godkendt produktionsareal for at opnå mere fleksibilitet. Ansøgningen omfatter også retlig lovliggørelse af farestalden (12-2), som er opført i 2013, samt godkendelse til Flex gruppen til alle svin i polte/gylte stalden (7).

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift.

2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Landskabelige værdier

Planmæssige forhold

Ifølge Kommuneplan 2017-2029 ligger ejendommen i landområde. Området er ikke omfattet af lokalplan. Ejendommens bebyggede arealer ligger inden for de i kommuneplanen udpegede områder for store husdyrbrug og særligt værdifulde landbrugsområder samt inden for kystnærhedszonen.

Indpasning i landskabet

Den tidligere miljøgodkendelse fra 2010 er kun delvist udnyttet. Der er således blevet opført en ny farestald og gylletank på ejendommen 2013. Staldanlæggene ligger samlet på ejendommen og opleves som en helhed i landskabet. Den nye farestald er opført i gule mursten og med rødt pladetag, som stilmæssigt svarer til det eksisterende byggeri på ejendommen. Gyllebeholderne ligger uden tilknytning til staldanlæggene cirka 200 m vest herfor og er mod syd og delvist mod vest afskærmet af beplantning. Der er i miljøgodkendelsen fra 2010 sat vilkår om, at der skal etableres afskærmende beplantning omkring de nye gyllebeholdere. Dette vilkår er ikke overholdt.

Der sker med denne tilladelse ingen yderligere bygningsmæssige ændringer.

Øst og syd for stuehuset er der træer og buske. Mellem ejendommen og offentlig vej ligger er markskel, med en smule beplantning. Afstanden til offentlig vej samt terrænet bevirker, at ejendommen ikke opleves specielt synlig fra offentlig vej.

Miljømyndighedens vurdering

Idet der ikke sker bygningsmæssige ændringer, og med afsæt i en fastholdelse af det tidligere stillede vilkår om beplantning omkring gyllebeholderne, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske eller og rekreative værdier i området ikke forringes.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at de eksisterende to gyllebeholdere vil virke mindre fremtrædende i landskabet, når der etableres beplantning omkring dem. Der stilles på den baggrund, og i tråd med den tidligere miljøgodkendelse fra 2010, vilkår om, at de eksisterende rækker med afskærmende beplantning føres videre op omkring den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af løvfældende træer og buske, som typisk anvendes til levende hegn, som f.eks. tjørn, hassel, røn, ahorn o. lign.

Ammoniak, natur og bilag IV arter

Afsnittet omhandler husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af beskyttet natur, der forekommer fra husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift og i nudrift (8-års drift) fra husdyrproduktionen på Solbjerggaard 1 er vist i nedenstående tabel:

Tabel 1. Ammoniakemission i ansøgt drift, nudrift og 8 –års drift

Samlet emission: 2794,0 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 787,3 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 492,6 (kg NH ₃ -N/år)
---	--	--

Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående tabel 2 viser specifikke krav om maksimal total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

For nærmere beskrivelse af naturarealer der hører under kategori 1-3 samt beskyttede naturtyper udenfor kategorierne se Bilag 3.

Tabel 2. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. <i>Total</i> deposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. <i>total</i> deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. <i>merdeposition</i> , og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 1.000-2.500 m	

Naturområder ved Solbjerggaard 1

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommen på Solbjerggaard 1. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af ammoniakdeposition til de enkelte naturområder.

Der findes i nærområdet til Solbjerggaard 1 en række naturarealer. De naturarealer der ligger nærmest, er beskyttede enge og søer og ammoniakfølsomme skove (kategori 3).

Beregnete værdier for ammoniakdeposition til naturarealer ved Solbjerggaard 1

Depositionsberegningen til nærliggende naturområder der er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, fremgår af nedenstående tabel 3:

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Gammel skovbund	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,4	▼
Ny habitatgrænse	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,3	▼
Eng mod vest - ikke kat. 3	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,3	▼
Sø mod nord - ikke kat.3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,0	0,2	▼
Sø mod sydøst - ikke kat. 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,1	0,7	▼
Overdrev mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,2	▼
Mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,2	1,3	▼
Overdrev på Kær halvø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Ege-blandskov i Natura 2000 område	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

Table 3. Ammoniakdeposition i naturpunkter**Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1 natur)**

Det nærmeste kategori 1 naturområde, på nuværende tidspunkt, er en ege-blandskov som ligger ca. 3 km øst for ejendommen i Natura2000 habitatområdet "Lilleskov og Troldsmose". Totaldepositionen af ammoniak til dette naturområde er 0,0 kg N/ha/år.

Oprindeligt var det kun en del af skoven som har været udpeget som Natura 2000 område, men sidste år blev Natura 2000 området ændret til at omfatte stort set hele skoven. Den nærmeste del af det nye Natura 2000 område ligger ca. 900 m øst for ejendommen. Der er dog endnu ikke kortlagt kategori 1 naturtyper i den nye del af Natura2000 området, men da det vil komme på et tidspunkt, er der sat et beregningspunkt ved den nye habitatafgrænsning. Totaldepositionen af ammoniak til den nye habitatafgrænsning er 0,3 kg N/ha/år.

Da totaldepositionen er over minimumskravet på 0,2 kg N/ha/år er der kigget på kumulation med andre husdyrbrug i forhold til beregningspunktet ved den nye habitatafgrænsning. Der er mere end 1000 m fra

beregningspunktet til andre husdyrbrug. Det er kun husdyrbrug der har en emission på over 5000 kg N/år som har en kumulationsafstand på over 1000 m. Der er lavet en vurdering af husdyrbrug i nærheden, og der er ingen af dem der har en emission over 5000 kg N/år (se Bilag 6). Der er dermed ikke kumulation med andre husdyrbrug ved den nye habitatafgrænsning.

For nærmere beskrivelse af Natura 2000 områder tættest ved anlægget –se Bilag 5.

Kategori 2-natur (større ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, se bilag 4.

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev som ligger ca. 7 km sydvest for ejendommen. På grund af den store afstand, kan ammoniakdepositionen til overdrevet ikke beregnes, da Husdyrgodkendelse.dk ikke understøtter beregninger udover 4 km.

Kategori 3-natur (andre ammoniakfølsomme naturområder)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, se bilag 4.

Inden for en afstand af omkring 600 m fra husdyrbruget ligger der flere kategori 3 naturområder i form af nogle moser, overdrev og potentiel ammoniakfølsom skov. Det nærmeste af disse kategori 3 naturområder er en mose som ligger ca. 270 m sydøst for husdyrbruget.

Merdepositionen af ammoniak til kategori 3 naturområderne ligger mellem 0,0 – 0,3 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 8 årsdrift.

Beskyttede enge og søer

De nærmeste søer ligger hhv. 175 og 260 meter fra anlægget. Der er beregnet en merdeposition på hhv. 0,1 kg N/ha/år til søerne. Beregnet merdeposition til nærmeste enge ligger på 0,0 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10x10 km fordelt over hele landet. Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Solbjerggaard 1:

Brunflagermus	Nyctalus noctula
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus
Langøret flagermus	Plecotus auritus
Stor Vandsalamander	Triturus cristatus
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Løvfrø	Hyla arborea

I flere af områdetets søer er der registreret løvfrø men også stor vandsalamander. I skoven nordvest for Solbjerggaard 1 er der konkrete registreringer på flagermus arterne dværg-, langøret- og trolldflagermus.

Gamle bygninger og træer *kan* fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen, at det ansøgte ikke indebærer væsentlig virkning jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Sønderborg Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Emissioner og gener

Lugtgener

Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at lugtemissionen øges fra den lovlige nudrift til ansøgt drift. Det fremgår også af ansøgningens afsnit 2.6, at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig i landzone er overholdt. Kommunen vurderer på den baggrund, at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Støjgener / rystelser og vibrationer

Støjgener fra ejendommen er beskrevet i afsnit E 2.7.1 og E 2.7.2. Det fremgår, at der ikke sker ændringer i støjgener fra husdyrbruget i forbindelse med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Den nærmeste nabo er beliggende 600 meter fra husdyrbruget, og Sønderborg kommune har aldrig modtaget støj klager i forbindelse med husdyrbruget. På den baggrund vurderes det, at den ansøgte drift ikke vil give anledning til væsentlige støjgener eller rystelser og vibrationer.

Der stilles vilkår til maks. støjemission ved omkringboende, jf. Miljøstyrelsens vejledning om støj.

Støvgener

Støv er beskrevet i ansøgningens afsnit 2.7.3. Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke sker en væsentlig støvemission fra anlægget, da foderhåndtering forgår indendørs i laden, der er støvcykloner på fodersiloen og overbrusningsanlæg i drægtighedsstalden og polte/gyltestalden. Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med den ansøgte udvidelse af dyreholdet og den nærmeste nabo er lokaliseret 600 meter fra ejendomme.

Sønderborg kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige støvgener. Der stilles derfor ikke vilkår i forbindelse med støv

Flue- og rottegener

Flue- og rottebekæmpelse er beskrevet i ansøgningens afsnit E 2.7.5. Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet fra fluer og andre skadedyr, idet de bekæmpes i henhold til de gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet. Der stilles vilkår hertil.

Transportgener

Antallet af transportere er beskrevet i afsnit E 2.7.6. Der er ingen transport af gylle til og fra ejendommen idet alt gylle udbringes med slangeudlægger. Der sker ingen ændringer i antallet af transportere i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet. Sønderborg kommune vurderer på den baggrund, at antallet af transportere ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Lysgener

Husdyrbrugets lyspåvirkning er beskrevet i afsnit E 2.7.4. Der er timer på lyset i staldene og alt lys er slukket fra kr. 22 – 6. Der er ingen udvendig belysning på ejendommen. På baggrund af den store afstand til nærmeste nabo og ovennævnte beskrivelse vurderer Sønderborg kommune, at der ikke vil være væsentlige lysgener fra ejendommen. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med lyspåvirkningen fra ejendommen.

Uhygiejniske forhold

Håndteringen af døde dyr er beskrevet i afsnit E 2.8.1. På baggrund af det beskrevne, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at den ansøgte drift ikke medfører uhygiejniske forhold.

Affald

Ansøger har redegjort for affaldshåndtering og -mængder i afsnit E 2.8.2.

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal selv sørge for at sortering, opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelsesanlæg.

Der henvises til:

- Affaldsbekendtgørelsen
- Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011
- Regulativ for erhvervsaffald, 2017
- Regulativ for husholdningsaffald, 2017
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr

For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald, stilles der vilkår til opbevaring af farligt affald.

På baggrund af ovenstående, vurderer Sønderborg Kommune at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af affald ikke vil medføre forurening eller gener.

Reduktion af ammoniak ved anvendelse af BAT

Et af hovedformålene med husdyrbrugloven, er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik på bedriften. Princippet om brugen af bedst tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, skal husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Det er beskrevet i afsnit 2.10 i miljøansøgningen, at miljøgodkendelsen fra 2010 er bortfaldet og dermed også BAT-kravet. BAT-beregningen i denne ansøgning, tager afsæt i at farestalden (12-2) er et nyt staldafsnit, de øvrige stalde er eksisterende stalde. BAT-kravet for ammoniak opfyldes ved at husdyrbruget har staldsystemer som lever op til BAT-krav. For at opfylde BAT-kravet er der etableret gyllekøling i farestalden (12-2). Der stilles vilkår til drift af gyllekølingsanlægget i farestald (12-2).

Husdyrbruget på Solbjerggaard 1 er ikke omfattet af BAT – konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin.

3) BAT (bedste tilgængelige teknik) – foranstaltninger på husdyrbruget

I husdyrlovens formålsparagraf § 1 stk. 2, siger at det med loven tilsigtes særligt at begrænse forurening fra husdyrbruget og begrænse anvendelse og spild af råstoffer og ressourcer. Selv om § 16b tilladelsen ikke direkte omfatter af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og svin, så er skal driftens stadig leve op til lovens formålsparagraf som ovenfor beskrevet.

For at kunne vurdere ejendommens BAT indstats tager Sønderborg kommune udgangspunkt i BAT-konklusionerne som er vist nedenfor.

Effektiv vandudnyttelse

- Registrering af vandforbruget
- Sporing og udbedring af lækager
- Anvendelse af højtryksrensere til rengøring af staldbygninger og udstyr
- Valg og anvendelse af udstyr, der passer til den på gældende dyrekategori (f.eks. drikkenipler, runde drikkebrug, vandbrug), samtidig med at der sikres adgang til vand (ad libitum).
- Kontrol og om nødvendigt regelmæssig indstilling af udstyret til drikkevand.
- Genbrug af uforurenet regnvand som rens vand.

Effektiv energiudnyttelse

- Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer
- Optimering og optimeret styring af varme-, køle- og ventilationssystemer, især ved anvendelse af luftrensningssystemer.
- Isolering af vægge, gulve og/eller lofter i stalde
- Anvendelse af energieffektiv belysning
- Anvendelse af varmevekslere
- Anvendelse af varmepumper til varmegenvinding
- Varmegenvinding med opvarmet og kølet gulv med strøelse (combidecksystem)
- Anvendelse af naturlig ventilation

Effektiv udnyttelse af foder

- Anvendelse af lav råprotein i foder
- Anvendelse af lav fosfor i foder
- Begrænse spild
- Begrænse forbruget af foderenheder/fasefodring

I ansøgningen er der beskrevet følgende BAT foranstaltninger på Solbjerggaard 1.

Vandbesparende foranstaltninger:

- Det er vandbesparende drikkekopper med ventiler i alle stalde. Staldene bliver sat i blød i koldt vand inden vask med overbrusningsanlæg. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand. Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand, hvilket også er vand- og ressourcebesparende.
- Der foretages daglig inspektion af drikkevandssystemet og evt. lækager repareres løbende.

Energibesparende foranstaltninger:

- Alle staldbygninger er isolerede og farestalden opvarmes via gyllekølingsanlæg.
- Alt belysning er udskiftet til LED og i farestaldene er der lavenergi varmepære.

- Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene. Ventilationsanlæggene er ca. 5 år gamle og med lavenergi ventilatorer. Ventilatorerne vaskes jævnligt i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden).

Foder besparende foranstaltninger:

- Der benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.
- Der fodres med hjemmeproduceret tørfoder. Der benyttes for nuværende ca. 1000 tons foder
- Der anvendes to foderblandinger til søerne og en til smågrisene, som indeholder tilpassede mængder aminosyrer og højtfordøjelige uorganiske foderfosfater.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til en effektiv udnyttelse af ressourcer på vand- og foderudnyttelse. Sønderborg Kommune vurderer dog, at det er nødvendigt at stille vilkår til registrering af energiforbruget årligt, samt periodisk gennemgang af energiforbruget. Vilkårene stilles for at sikre at der fremadrettet bibeholdes et skærpet fokus på ejendommens energiforbrug. Dette vil tages op på de ordinære tilsyn.

4) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

5) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

(husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har et produktionsareal større end 100 m² og en ammoniakemission mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Husdyrbruget er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b og er godkendelsespligtigt med Sønderborg Kommune som godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

6) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

7) Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøtilladelser efter husdyrbruglovens § 16 b skal ikke revurderes.

8) Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 205042 vers. 1.

Indretning og drift

- 2) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Drægtighedsstald (6)	225	Mekanisk ventilation	6 m	(#71660) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	224
Polte/gyltestald (7)	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#185717) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0	307
Farestald (12-2)	866	Mekanisk ventilation	6 m	(#71670) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	572
Farestald (12-1)	320	Mekanisk ventilation	6 m	(#71672) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	194
Farestald (8)	567	Mekanisk ventilation	6 m	(#71674) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	237
Drægtighedsstald (10-2)	808	Mekanisk ventilation	6 m	(#184858) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	507
Løbestald (10-1)	334	Mekanisk ventilation	6 m	(#184878) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#184857) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0 0	103 84
Sum						2228

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Figur A. Oversigt over ejendommens anlæg

Egenkontrol

3. Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Egenkontrol Gyllekøling

4. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen og kontrol af kølekredsens ydelse.
5. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 7 dage.

Gyllekøling

6. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
7. Gyllekanalerne i farestald (12-2) - i alt 302 m² skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
8. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 13,4 W/m².
9. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
10. Den årlige driftstid skal være mindst 2764 timer (svarende til 115,2 døgn).
11. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
12. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
13. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

14. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel B.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 2000 m ³	Flydende				461
Gyllebeholder 4000 m ³	Flydende				737

Tabel B. Gødningsopbevaringsanlæg

15. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
16. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er

afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Beplantning

17. Der skal etableres en stedse vedligeholdet afskærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder som anført i bilag X. Beplantningen skal bestå af minimum 3-rækker løvfældende træer og buske, som typisk anvendes til levende hegn, der i løbet af 4-5 år giver en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal være etableret senest et år efter denne tilladelse er taget i brug.

Ressourceforbrug

18. Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger **7000 m³**, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
19. Senest hvert 6. år efter tilladelsen er taget i brug skal ejer kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Øvrige emissioner (Ammoniak, lugt, støj, lys og støv)

Lugt

20. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

21. Bidraget fra landbruget med adressen Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel C. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Fluer og skadedyr

22. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode leveduligheder for rotter.
23. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til- og frakørsel (transport)

24. Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

25. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

26. Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald.

27. Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
28. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
29. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.

Olie og diesel

30. Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

31. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

32. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

C. Offentlighed og klagevejledning

Miljøtilladelsen er meddelt den 2. april 2020.

Partshøring

Afgørelsen er sendt i høring ved ansøger og ansøgers konsulent. Da der ikke bor naboer inden for konsekvensområdet for lugt (470 m), vurderer Sønderborg kommune at der ikke skal foretages nogen høring af naboer. Høringen gav kun anledning til nogle mindre sproglige justeringer, og sløjfning af et vilkår om adgangsvej, som vurderes at være overflødig idet der kun er en mulig adgangsvej til ejendommen.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 2. april 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb fredag 30. april 2020

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Torben Kobberø

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 – Versionshistorik

Ansøgning (205042) | Sagsbehandling

Sagsbehandling

Versionshistorik

Version

Ingen versionshistorik tilgængelig

Bilag 2 – Placering af ny beplantning omkring gyllebeholder

Bilag 3 – Kort med placering af udvalgte naturpunkter

Kortet viser Solbjerggaard 1 og de nærmeste naturpunkter mod nord

Kortet viser Solbjerggaard 1 og nærliggende naturpunkter.

Bilag 4 – Beskyttet natur efter national og international lovgivning

Definition af beskyttede naturområder:

Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.
Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte området eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der skal stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i tabel 1.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men er generelt beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. For dem gælder, at det skal vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier:

	<p>1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,</p> <p>2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tabel 1. Kategorisering af naturarealer.*Tålegrænser for naturtyper*

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se tabel 2.

Tabel 2. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrunds niveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbelastningen på 14,6-20,6 kg N/ha/år.

Bilag 5 – Natura 2000 områder, trusler

Natura 2000 områder, trusler

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Strandvold med flerårige planter	Tilgroning, invasive arter
Strandeng	Tilgroning, invasive arter, uhensigtsmæssig hydrologi
Næringsrig sø	Tilgroning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Bøg på mor	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning, uhensigtsmæssig hydrologi
Skæv vindelsnegl	Arealreduktion/fragmentering, tilgroning (levested)
Stor vandsalamander	Tilgroning

Natura 2000 område nr. 104, Lilleskov og Troldsmose

Bilag 6 – Vurdering af kumulation ifm. Solbjerggaard 1

Hjortspringgaard 1				
	Emission			
Revudering fra 2014	4088			
Kumulationsafstand	1000			

Hønshøjvej 4				
Tilladelse		Worst case ift. gulv		
	Antal	Gulvtype	Emissionsfaktor	Emission
Slagtesvin	8175	Drænet gulv og spalter	0,46	3760,5
			Kumulationsafstand	1000
Oplysninger fra Mark-online				
	Gulvtype			
Slagtesvin	Drænet gulv og spalter			
	Delvis spaltegulv (50-75% fast gulv)			

Dohøjvej 4				
Tilladelse		Worst case ift. gulv		
	Antal	Gulvtype	Emissionsfaktor	Emission
Slagtesvin	4398	Drænet gulv og spalter	0,46	2023,08
			Kumulationsafstand	1000
Oplysninger fra Mark-online				
	Gulvtype			
Slagtesvin	Delvis spaltegulv (25-49% fast gulv)			

Fladbækvej 31				
Tilladelse				
	Antal	Gulvtype	Emissionsfaktor	Emission
Slagtesvin	5368	Drænet gulv og spalter	0,46	2469,28
			Kumulationsafstand	1000
Oplysninger fra Mark-online				
	Gulvtype			
Slagtesvin	Drænet gulv og spalter			

Fruerhøj 18				
Kan ikke finde tilladelsen				
Oplysninger fra Mark-online				
	Antal	Gulvtype	Emissionsfaktor	Emission
Slagtesvin	2017	Drænet gulv og spalter	0,46	927,82
			Kumulationsafstand	500

E. Miljøansøgningen

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver Anne Lausten Hansen og Ulla Pallesen LandboSyd, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet

Ansøgningen med bilag er vedlagt på de følgende sider.

Miljøtilladelse til § 16b

Solbjerggaard

Solbjerggaard 1

6430 Nordborg

Ansøgning om udvidelse af sohold i eksisterende stalde

Skema 205042 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)

Ansøger og ejer	Paul Bonde Christiansen Solbjerggaard 1 6430 Nordborg solbjerggaard@mjelsgaard.dk
Husdyrbrugets adresse	Solbjerggaard 1 6430 Nordborg
CVR-nummer	29458405
CHR-nummer	71414
Kommune	Sønderborg Kommune
Ejendomsnummer	5400011241
Matrikel-nr.	Matrikel 334, 344, 582, 583, 658 - Svenstrup Ejerlav, Svenstrup Matrikel 21, 33, 37, 399, 400, 475, 476, 477 - Stevning, Svenstrup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Færgevej 9, 6430 Nordborg Færgevej 64, 6430 Nordborg Fruehøj 18, 6430 Nordborg Havmose 13, 6470 Sydals Lambjergvej 6, 6470 Sydals Tomhavevej 6, 6470 Sydals
Biaktiviteter	Halmfyr
Ansøgningskema	205042
Konsulent	Anne Lausten Hansen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: alh@landbosyd.dk Tlf: 20213138

Forord / læsevejledning

Denne ansøgning behandler det ansøgte projekt på husdyrbruget Solbjerggaard 1. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte og de potentielle miljøpåvirkninger.

Ansøgningen dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. De angivne parenteser med bogstaver og tal i overskrifterne henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til ansøgningen er der indsendt bilag over ejendommen, opgørelse af produktionsarealer, kapacitetsberegning, vurdering af kumulation, beregning af og forslag om vilkår til gyllekøling samt ejendommens beredskabsplan. Endvidere genereres der en pdf af ansøgningskema 205042.

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	5
2. Husdyrbruget og det ansøgte	6
2.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, B5)</i>	6
2.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	7
2.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	10
2.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	11
2.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2)</i>	11
2.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	11
2.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)</i>	11
2.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4)</i>	15
2.6 <i>Lugtmission (B6, B4, D1b, D1c)</i>	20
2.7 <i>Øvrige emissioner og gener (B7)</i>	22
2.7.1 <i>Støj (B7)</i>	22
2.7.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7)</i>	22
2.7.3 <i>Støv (B7)</i>	22
2.7.4 <i>Lys (B7)</i>	22
2.7.5 <i>Skadedyr (B7)</i>	22
2.7.6 <i>Transporter (B7)</i>	23
2.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8)</i>	24
2.8.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	24
2.8.2 <i>Affald (B8)</i>	24
2.8.3 <i>Olie og kemikalier (B7 og B8)</i>	25
2.8.4 <i>Råvarer (B7)</i>	25
2.8.5 <i>Energiforbrug (B8)</i>	25
2.8.6 <i>Vandforbrug (B8)</i>	26
2.8.7 <i>Spildevand og restvand (B8)</i>	27
2.9 <i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)</i>	27
2.10 <i>BAT-Ammoniakemission (B9)</i>	27
2.11 <i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	28
2.12 <i>Grænseoverskridende virkninger (B10)</i>	28
2.13 <i>Oplysninger om konsulenten (A4)</i>	29
3. Konklusion	29
4. Bilag	29

1. Indledning

Denne ansøgning beskriver husdyrproduktionen på Solbjerggaard 1, 6430 Nordborg. Ejendommen er ikke et IE-brug, da der er færre end 750 stipladser til søer.

Ansøgningen om miljøgodkendelse indsendes for, at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de nye regler og for at få lovliggjort farestald (12-2). For at give ansøger størst mulig fleksibilitet ansøges der om flex-gruppen "alle svin" på en del af produktionsarealet.

Tilladelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer gør det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt. Ansøgningen er derfor erhvervsmæssigt nødvendig.

2. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

2.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5)

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af Figur 1 og Figur 2 samt af Bilag 1. Der bygges ikke nyt på ejendommen.

Staldanlægget er bygget og ombygget siden sidst i 1950'erne og består af en løbeafdeling, tre farestalde, to drægtighedsstalde og en polte/gyltestald. Den nyeste tilbygning til anlægget er farestalden (12-2) som blev opført i år 2013.

Der er to gyllebeholder på ejendommen fra hhv. år 1999 og 2013 som ligger ca. 200 m vest for staldanlægget. Gyllebeholderne har en kapacitet på 2000 m³ og 4000 m³.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Foto: husdyrgodkendelse.dk

Figur 2: Husdyrbrugets staldeanlæg. Foto: husdyrgodkendelse.dk

2.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Produktionsarealerne er opgjort baseret på opmålinger foretaget af konsulent i juni 2019. Opmålinger er opgjort i et excel-ark som findes i Bilag 2.

8 årsdrift og nudrift

Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse fra 29. september 2010. Med denne miljøgodkendelse blev der søgt om flere nye stalde. Da kun en af de nye stalde er blevet bygget, er miljøgodkendelse ifølge kommunen bortfaldet. Den stald der er blevet opført, Farestald (12-2), er placeret, hvor der i ansøgningen om miljøgodkendelse var angivet en ny løbestald. Kommunen mener, at da projektet ikke er gennemført som helhed, og stalden ikke er opført i overensstemmelse med det ansøger fik lov til, så er der tale om en ikke lovlig opført stald.

Det lovlige nudrift er dermed den lovlige produktion før miljøgodkendelsen fra 2010, som var baseret på en VVM-screening fra 3. juni 2002 og gav lov til 400 årssøer og 220 polte (7,2-102 kg). Dette er også husdyrbrugets lovlige 8-års drift.

Produktionsarealerne for 8 års driften og nudriften fremgår af Tabel 1. En forklaring til hvordan produktionsarealet i polte/gyltestald (7) er fordelt mellem smågrise og slagtesvin findes i Bilag 2b.

Ansøgt drift

Produktionsarealerne for ansøgt drift fremgår af Tabel 1. I ansøgt drift indgår farestald (12-2) som en ny stald. Derudover søges der om FLEX-gruppen "Alle svin" i polte/gylte stalden. Ellers laves der ikke om på de eksisterende produktionsarealer.

For at leve op til BAT er der etableret gyllekøling i farestald (12-2). Gyllekølingen er sat ind som miljøteknologi i ansøgning med en ammoniakreducerende effekt svarende til 10,7% (se Tabel 2).

Den fremtidige produktion på ejendommen forventes maksimalt at være 700 årssøer og 600 polte (110-130 kg). Husdyrbruget er dermed ikke et IE-husdyrbrug.

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Drægtighedsstald (6)	225	Mekanisk ventilation	6 m	(#71660) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	224
Polte/gyltestald (7)	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#185717) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0	307
Farestald (12-2)	866	Mekanisk ventilation	6 m	(#71670) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	572
Farestald (12-1)	320	Mekanisk ventilation	6 m	(#71672) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	194
Farestald (8)	567	Mekanisk ventilation	6 m	(#71674) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	237
Drægtighedsstald (10-2)	808	Mekanisk ventilation	6 m	(#184858) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	507
Løbestald (10-1)	334	Mekanisk ventilation	6 m	(#184878) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#184857) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0 0	103 84
Sum						2228
Nudrift						
Drægtighedsstald (6)	225	Mekanisk ventilation	6 m	(#191678) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	224
Polte/gyltestald (7)	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#71667) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv (#71665) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0 0	116 191
Farestald (12-1)	320	Mekanisk ventilation	6 m	(#191683) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	194
Farestald (8)	567	Mekanisk ventilation	6 m	(#191685) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	237
Drægtighedsstald (10-2)	808	Mekanisk ventilation	6 m	(#191687) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	507
Løbestald (10-1)	334	Mekanisk ventilation	6 m	(#195103) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#195101) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0 0	84 103
Sum						1656
8 års drift						
Drægtighedsstald (6)	225	Mekanisk ventilation	6 m	(#191680) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	224
Polte/gyltestald (7)	418	Mekanisk ventilation	6 m	(#195099) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv (#195098) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0 0	191 116
Farestald (12-1)	320	Mekanisk ventilation	6 m	(#191684) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	194
Farestald (8)	567	Mekanisk ventilation	6 m	(#191686) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	237
Drægtighedsstald (10-2)	808	Mekanisk ventilation	6 m	(#191688) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	507
Løbestald (10-1)	334	Mekanisk ventilation	6 m	(#195104) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#195102) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0 0	84 103
Sum						1656

Tabel 2: Miljøteknologi på husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Produktioner med miljøteknologi				
Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift				
(#71670) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gyllekøling	8760	10,7	
Nudrift - Ingen data				
8 års drift - Ingen data				

2.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg består af to gyllebeholdere som det fremgår af Tabel 3. Den store gyllebeholder er opført i år 2013, hvorfor den ikke indgår i 8-års driften.

Tabel 3: Opbevaringsanlæg på Solbjerggaard 1. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 2000 m ³	Flydende				461
Gyllebeholder 4000 m ³	Flydende				737
Nudrift					
Gyllebeholder 2000 m ³	Flydende				461
Gyllebeholder 4000 m ³	Flydende				737
8 års drift					
Gyllebeholder 2000 m ³	Flydende				461

Udslusning af gylle fra de eksisterende stalde til gyllebeholderne sker ca. en gang om ugen med træk-og-slip. Gyllen i gyllebeholderne omrøres kun forud for udbringning og udbringes efter de gældende regler. Gyllen udbringes af maskinstation og der anvendes udelukkende slangeudlægger.

Med en forventet fremtidig produktion på 700 årssøer og 600 polte (110-130 kg) er den årlige gylleproduktion 4.517 m³. Udover gylle, ledes der også regnvand fra læssemperne og vaskepladsen til gyllebeholderne. Områderne er samlet opmålt til 73 m², hvilket giver en årlig vandmængde på 61 m³. Derudover bruges der ca. 30 m³ vaskevand på vaskepladsen.

Den samlede kapacitet i de to gyllebeholderne er på 6000 m³ og opbevaringskapacitet på ejendommen er dermed 15,9 måneder. Kapacitetsberegningen fremgår af det vedhæftede excel-ark (Bilag 3). Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er der med opfyldt.

2.1.3 Drift af anlægget

Der er tre ansatte der hjælper med at varetage driften på ejendommen. Markdriften på ejendommens arealer foregår med udgangspunkt fra ansøgers ejendom på Færgevej 9.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i dette dokument, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Før pumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder bliver det tjekket, om der er plads til mere gylle
- Gyllepumpning til gyllevogn overvåges
- Der føres journal over medicinforbrug
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- I løbet af dagen bliver anlægget holdt under opsyn
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab for ejendommen

2.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2)

Denne ansøgning omhandler udelukkende udvidelse af dyrehold i eksisterende bygninger. Der opføres ikke nye bygninger på ejendommen. Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtkortet i Bilag 1.

2.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ejendommen drives som en del af Mjelsgård I/S som producerer avlspolte til produktionsbesætninger. Mjelsgård I/S driver også husdyrproduktion på ejendommene Færgevej 9, Færgevej 64 og Fruerhøj 18 i postnummer 6430 Nordborg samt Havmose 13, Lambjergvej 6 og Tomhavevej 6 i postnummer 6470 Sydals. Der transporteres dyr (smågrise) fra Solbjerggaard 1 til de andre ejendomme.

Ejendommen Solbjerggaard 1 kan drives uafhængige af de andre ejendomme, hvorfor husdyrbruget ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med de andre ejendomme.

2.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)

Planforhold, landskab og kulturarv

Husdyrbruget Solbjerggaard ligger mellem Guderup og Svenstrup på Als i et morænelandskab fra sidst istid.

Ejendommen ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Området der i kommuneplanen udpeget som "værdifuldt landbrugsområde" og "store husdyrbrug".

I Figur 3 ses placeringer af fortidsminder i området omkring husdyrbruget. Der ligger en fredet rundhøj i skoven lidt øst for ejendommen.

Husdyrbruget ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser, men udenfor indvindingsoplandene til de nærmeste vandværker.

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste naturområder og omkringboende er beskrevet under punkt 3.5 og 3.6.

Figur 3: Placeringen af fredede (rød) og ikke-fredede (blå) fortidsminder i nærheden af husdyrbruget på Solbjerggaard. Kilde: <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/>

Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 8 sætter nogle krav til minimumsafstande fra husdyrbrugets anlæg til omgivelserne. Afstandskravene jf. Husdyrlovens § 6 overholdes idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- Et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- En nabobeboelse

Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fremgår af Figur 4 og Tabel 4. Husdyrlovens afstandskrav jf. § 8 er overholdt, med undtagelse af afstandskravet på 30 m til naboskel fra gyllebeholderne. Ved miljøgodkendelsen fra 2010 blev der givet dispensation for afstandskravet til nabomatriklen.

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager der ligger tættest på punktet der refereres til i Husdyrlovens § 8. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Polte/gyltestald (7)	37	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	335	-

Naboskel - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-2)	190	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	20	-

Nabo - Nabobeboelse			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-2)	530	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2000 m3	333	-

Vej - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-1)	359	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	159	-

Vandboring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-2)	535	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2000 m3	335	-

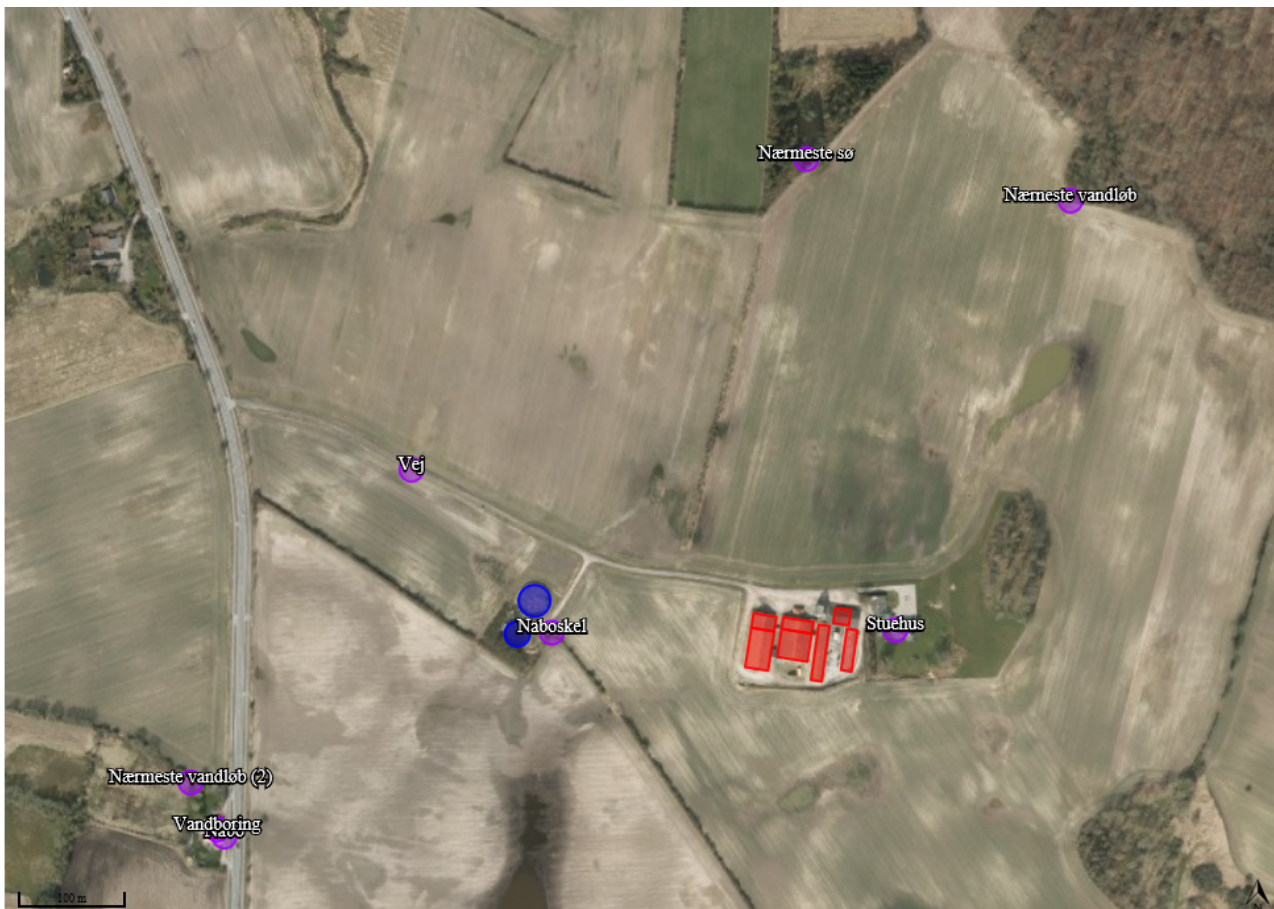
Svenstrup vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-1)	2121	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	1942	-

Nærmeste levnedmiddel (Detlefs) ? - Levnedsmiddelvirksomhed			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (8)	2436	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2000 m3	2520	-

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Drægtighedsstald (6)	435	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	486	-

Nærmeste vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Drægtighedsstald (6)	450	-
Gødningslager	Gyllebeholder 4000 m3	632	-

Nærmeste vandløb (2) - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Farestald (12-2)	548	-
Gødningslager	Gyllebeholder 2000 m3	335	-

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene jf. Husdyrlovens § 8. Nærmeste almene boring og levnedsmiddelvirksomhed ligger uden for kortet. Foto: husdyrgodkendelse.dk

2.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Solbjerggaard fremgår af Tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 2794,0 kg N/år, med en meremission på 492,6 kg N/år i forhold til nudrift og 787,3 kg N/år i forhold til 8-års driften.

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2314,9	479,1	2794,0
Nudrift	1822,3	479,1	2301,5
8 års-drift	1822,3	184,4	2006,7

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificerer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af Tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget fremgår af Figur 5 og beregningerne af ammoniak til disse områder af Tabel 7. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette er beskrevet nærmere nedenfor.

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL1 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskogsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

¹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1122 af 03/09/2018

Figur 5: Naturområder i nærheden af husdyrbruget. Beregningspunktet "Ege-blandskov i Natura2000 område" ligger udenfor kortet. Kort: husdyrgodkendelse.dk

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde, på nuværende tidspunkt, er en ege-blandskov som ligger ca. 3 km øst for ejendommen i Natura2000 habitatområdet "Lilleskov og Troldsmose". Totaldepositionen af ammoniak til dette naturområde er 0,0 kg N/ha/år.

Oprindeligt var det kun været en del af skoven som har været udpeget som Natura2000 område, men sidste år blev Natura2000 området ændret til at omfatte stort set hele skoven. Den nærmeste del af det nye Natura2000 område ligger ca. 900 m øst for ejendommen. Der er dog endnu ikke kortlagt kategori 1 naturtyper i den nye del af Natura2000 området, men da det vil komme på et tidspunkt, er der sat et beregningspunkt ved den nye habitatafgrænsning. Totaldepositionen af ammoniak til den nye habitatafgrænsning er 0,3 kg N/ha/år.

Da totaldepositionen er over minimumskravet på 0,2 kg N/ha/år er der kigget på kumulation med andre husdyrbrug i forhold til beregningspunktet ved den nye habitatafgrænsning. Der er mere end 1000 m fra beregningspunktet til andre husdyrbrug. Det er kun husdyrbrug der har en emission på over 5000 kg N/år som har en kumulationsafstand på over 1000 m. Der er lavet en vurdering af husdyrbrug i nærheden, og der er ingen af dem der har en emission over 5000 kg N/år (se Bilag 4). Der er dermed ikke kumulation med andre husdyrbrug ved den nye habitatafgrænsning.

Beskyttelsesniveauet til kategori 1 natur er dermed overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev som ligger ca. 7 km sydvest for ejendommen. På grund af den store afstand, kan ammoniakdepositionen til overdrevet ikke beregnes, da Husdyrgodkendelse.dk ikke understøtter beregninger udover 4 km.

Beskyttelsesniveauet til kategori 2 natur er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

Inden for en afstand af omkring 600 m fra husdyrbruget ligger der flere kategori 3 naturområder i form af nogle moser, overdrev og en gammel skovbund. Det nærmeste af disse kategori 3 naturområder er en mose som ligger ca. 270 m sydøst for husdyrbruget.

Merdepositionen af ammoniak til kategori 3 naturområderne ligger mellem 0,0 – 0,3 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 8 årsdrift. Det mindste krav kommunen kan stille til kategori 3-natur er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt.

§ 3 områder

Der er desuden foretaget depositionsregninger til to § 3 søer beliggende ca. 440 m sydøst og nord for ejendommen og en §3 eng beliggende ca. 330 m vest for ejendommen. Merdepositionen af ammoniak til disse naturarealer ligger mellem 0,0-0,1 kg N/ha/år i forhold nudrift og 8 årsdrift. Da mer-depositionen til disse områder er under 1,0 kg N/ha/år vurderes det at denne ansøgning ikke vil medføre en tilstandsændring i § 3 naturområder.

Tabel 7: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår total depositionen og merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Gammel skovbund	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,4	▼
Ny habitatgrænse	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,3	▼
Eng mod vest - ikke kat. 3	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,3	▼
Sø mod nord - ikke kat.3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,0	0,2	▼
Sø mod sydøst - ikke kat. 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Mose mod nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,1	0,7	▼
Overdrev mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Overdrev mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Mose mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,2	▼
Mose mod sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,2	1,3	▼
Overdrev på Kær halvø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Ege-blandskov i Natura 2000 område	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

2.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt), samlet bebyggelse og byzone fremgår af Figur 6.

Nærmeste nabo er Nordborgvej 100 som ligger ca. 601 m vest for husdyrbruget (vægtet gennemsnitsafstand). Nærmeste samlet bebyggelse er Sølvkobbelvej 6 og den omkringliggende bebyggelse som ligger ca. 966 m nordnordvest for husdyrbruget. Nærmeste byzone er en fremtidig byzone ved Linak som ligger ca. 1,4 km syd for ejendommen.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug i forhold til lugt og nærmeste nabo og samlet bebyggelse, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste nabo eller 300 m fra samlet bebyggelse.

Ved byzonen ved Stevning er der kumulation med to husdyrbrug, da der indenfor 300 m fra byzonen ligger to husdyrbrug som skønnes at have en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år (ifølge CHR har de begge 950 stipladser til slagtesvin).

Ved byzonen ved Guderup er der ikke kumulation ved den nærmeste del af byzonen i forhold til husdyrbruget. Men lidt længere væk er der kumulation med et husdyrbrug, da der indenfor 300 m fra byzonen ligger et husdyrbrug som skønnes at have en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år (ifølge CHR er der 1000 stipladser til slagtesvin).

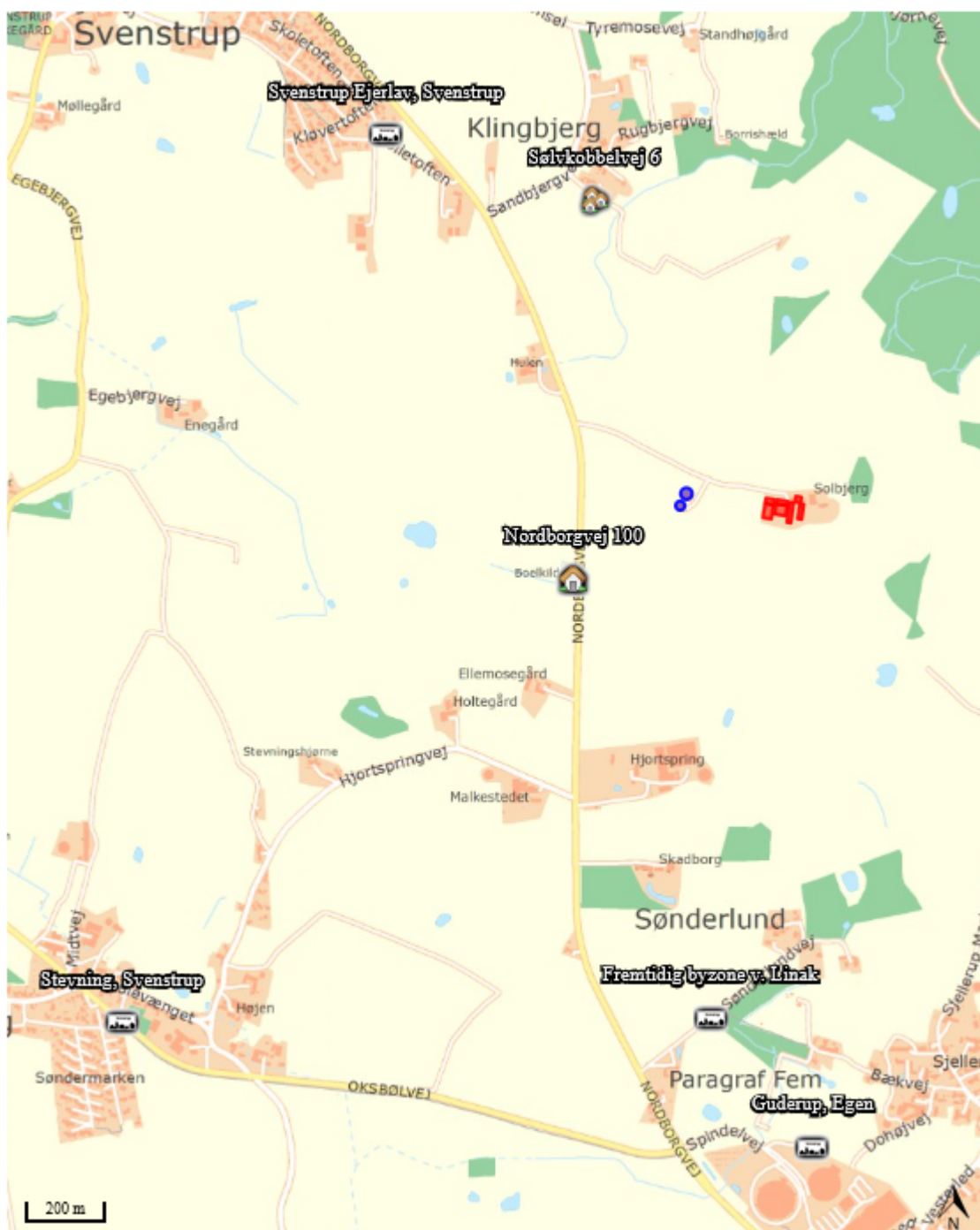
De beregnede lugtgeneafstande fremgår af Tabel 8. Det ses at geneafstandene til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Tabel 8: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzoner. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Nordborgvej 100	0	FMK	113,8	113,8	600,6	Ja	▼
 Sølvkobbelvej 6	0	NY	209,5	209,5	965,9	Ja	▼
 Fremtidig byzone v. Linak	0	FMK	360	360	1375,8	Ja	▼
 Guderup, Egen	1	FMK	360	360	1705,9	Ja	▼
 Stevning, Svenstrup	2	FMK	360	360	2242,9	Ja	▼
 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup	0	FMK	360	360	1462,6	Ja	▼

Konsekvenszone: 470 m

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabo (uden landbrugspligt), samlede bebyggelser og byzoner. Kort: husdyrgodkendelse.dk

2.7 Øvrige emissioner og gener (B7)

2.7.1 Støj (B7)

På husdyrbruget vil der forekomme støjgener i forbindelse med ventilation, fodring, indblæsning af foder i siloer samt transport af dyr og foder mv. Der sker ikke længere maling og blanding af foder eller korntørring på ejendommen, da der nu udelukkende fodres med indkøbt foder. Gyllekølingsanlægget er støjsvagt og er derfor ikke en væsentlig støjkilde.

Støjende aktiviteter på ejendommen sker typisk i dagtimerne, og når det er muligt for lukkede døre. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Der sker ingen ændringer i støjgener fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyrehold. Det vurderes, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Nærmeste nabo er beliggende langt fra husdyrbruget, og det vurderes derfor at husdyrbruget ikke medfører væsentlige støjgener fra naboer. Eventuel lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang der ikke generer naboer.

2.7.2 Rystelser og vibrationer (B7)

Der kan evt. forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra ejendommen. Det vil dog ikke adskille sig ikke fra anden vejtransport. Det vurderes, at rystelserne vil være små og ikke medfører væsentlige gener fra naboer.

2.7.3 Støv (B7)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Foderhåndtering forgår ved indendørs i foderladen hvor foder blæses ind i de indendørs siloer. Der er støvcykloner på fodersiloerne der mindsker evt. støvgener i forbindelse med håndteringen af foder. Der er desuden overbrusningsanlæg i drægtighedsstaldene og polte/gyltestalden, hvilket er med til at reducere støvemissioner fra staldene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyrehold. Med den store afstand til nærmeste nabo, vurderes det, at husdyrbruget ikke medfører væsentlige støvgener for naboer.

2.7.4 Lys (B7)

Der er timer på lys i staldene, så lyset slukkes eller sættes på vågeblus, når der ikke er behov for så meget lys i staldene. Lyset i staldene er slukket mellem kl. 22 og kl. 6.

Der er ingen udvendig belysning på driftsbygningerne eller lysprojektører på ejendommen.

Der ændres ikke på lys på ejendommen med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Med den store afstand til nærmeste nabo, vurderes det, at lys fra ejendommen ikke generer naboer.

2.7.5 Skadedyr (B7)

Fluebekæmpelse sker vha. løbende indsættelse af rovfluer i staldene.

Opbevaring af foder sker i indendørs fodersiloer, og der fejtes op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.). Ansøger har aftale med Ewers Skadedyr omkring rottebekæmpelse.

2.7.6 Transporter (B7)

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslen fra Nordborgvej, som for størstedelen er en privat vej. Der er ingen naboer langs indkørselsvejen til husdyrbruget. Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage.

Antallet af tunge transporter fremgår af Tabel 9. Der sker ingen transport i forbindelse med markdriften, da markdriften foregår med udgangspunkt fra Færgevej 9. Der sker heller ingen transport med gylle, da gyllen udbringes med slangeudlægger. Der sker heller ingen flytning af gylle til andre beholdere da der er masser af kapacitet i ejendommens gyllebeholdere.

Udvidelsen af dyreholdet forventes ikke at medføre en stigning i antallet af transport. Transporter med foder og dyr vil blot komme med en større mængde eller tager flere dyr med per gang.

Udover de tunge transport er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 5-10 gange dagligt.

*Tabel 9: Antal tunge transport til og fra husdyrbruget. * Al gylle udbringes med slangeudlægger og der er derfor ingen transport med gylle*

Tunge transport	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Indkørsel af foder (lastbil)	ca.52	ca.52
Afhentning af smågrise (lastbil, ca. 350 dyr pr. gang)	ca. 52	ca. 52
Afhentning af slagtesøer (lastbil, ca. 10-15 dyr pr. gang)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Udkørsel af gylle*	0	0
Levering af dieselolie (lastbil)	ca. 2	ca. 2
Afhentning af affald (dagrenovation) (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Indkørsel af diverse sække/pallevarer (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Maksimalt i alt	ca. 288	ca. 288

2.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8)

2.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres på opbevaringspladsen ved gyllebeholderne. De døde søer ligger på spalter hævet fra jorden og overdækket af kadaverkappe. Smågrise opbevares i plastcontainere.

Døde dyr afhentes af DAKA og dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Større dyr afhentes hurtigst muligt og plastcontaineren med smågrise afhentes en gang om ugen.

2.8.2 Affald (B8)

I Tabel 10 er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder. Da markdriften drives fra Færgevej 9 er der ikke affald i af bekæmpelsesmidler, spildolie mm. på Solbjerggaard.

Brændbart affald opbevares i to affaldscontainere, som placeret hhv. ved kontoret og syd for drægtighedsstalden (10-2).

Der er derudover affald i form af aske fra halmfyret (ca. 5 tons pr. år). Asken kommer i gyllebeholderne og spredes således på markerne med gyllen.

Tabel 10: Opbevaring og afskaffelse af affald fra husdyrbruget

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år
Olie- og kemikalieaffald:				
Spraydåser	Laden	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 100 stk.
Medicinrester	Medicinrum	Kører selv	Genbrugsplads	Normal intet
Kanyler i særlig beholder	Medicinrum	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 1 beholder
Batterier – alle typer	Forrum	Kører selv	Genbrugsplads	ca. 100 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (papir/pap)	Container til brændbart	Meldgaard	Kendes ikke	ca. 100 kg
Tom emballage (plast)	Container til brændbart	Meldgaard	Kendes ikke	ca. 100 kg
LED-rør	Laden	Kører selv	Genbrugsplads	Der har endnu ikke været behov for at udskifte
Tomme medicinglas	Containere til brændbart	Meldgaard	Kendes ikke	ca. 300 stk.
Jern og metal	Ved gyllebeholdere	Skrothandler	Kendes ikke	ca. 1 tons
Diverse brændbart	Container til brændbart	Meldgaard	Kendes ikke	

2.8.3 Olie og kemikalier (B7 og B8)

Der er opstillet en dieselolietank ved det sydøstlige hjørne af Farestald (12-2). Der er ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen. Olie og kemikalier opbevares hovedsageligt på ansøgers ejendom på Færgevej 9, hvor markdriften drives fra.

Hvis der skulle opstå uheld med olie på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er en instruks ved uheld.

2.8.4 Råvarer (B7)

De væsentlige råvarer i forbindelse med svineproduktion er foder og vand. Ansøger bestræber sig på, at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Der fodres med hjemmeproduceret tørfoder. Der anvendes for nuværende ca. 1.000 tons indkøbt foder på husdyrbruget.

Der benyttes to foderblandinger til søerne og en foderblanding til smågrise, som indeholder tilpassede mængder aminosyrer og højtfordøjelige uorganiske foderfosfater.

Beregnet ud fra normtal forventes der benyttet ca. 1496 foderenheder pr. årssø og ca. 44 foderenheder pr. smågris (7-31 kg). En foderenhed svarer ca. til 1 kg. For den forventede maksimale produktion på ca. 700 årssøer og 600 polte (110-130 kg) giver normtallene et årlige foderforbrug på ca. 1081 tons.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6

2.8.5 Energiforbrug (B8)

Husdyrbrugets energiforbrug i form af el, dieselolie og halm er opgivet i Tabel 11. Dieselolie bruges udelukkende til traktoren. Energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Ansøger forventer at energiforbruget vil være uændret med det ansøgte.

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, varmelamper, gyllepumper, foderanlæg, gyllekølingsanlæg, øvrige elektriske maskiner samt forbrug i stuehuset.

Alle staldbygninger er isolerede og opvarmes via varme genvundet fra gyllekøling, suppleret med varme fra halmfyr. Udtørring af stalde efter vask sker med varmeanlægget i staldene.

Al belysning er med LED og i farestaldene er der lavenergi-varmepærer.

Alle stalde er med undertryksventilation. Ventilationsanlæggene er ca. 5 år gamle og er lavenergi ventilatorer. Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af hver enkelt stald, hvilket reducerer modstanden og derved energiforbruget. Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er det forventelige elforbrug ca. 174 kWh or. årssø og 10 kWh pr. slagtesvin/polte. Elforbruget jf. disse normtal for den forventede maksimale produktion på 700 årssøer og 600 polte (110-130 kg) er på ca. 127.800 kWh. Husdyrbrugets elforbrug ligger dermed over normen, hvilket må skyldes elforbruget til gyllekølingsanlægget, som ikke indgår i normtallene.

Tabel 11: Husdyrbrugets energiforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 220.000 kWh	ca. 220.000 kWh
Dieselolie	ca. 4000 l	ca. 4000 l
Halm	ca. 50 tons	ca. 50 tons

2.8.6 Vandforbrug (B8)

Husdyrbruget modtager vand fra Guderup-Sjellerup vandværk og forbruget fremgår af Tabel 12. Ansøger forventer at vandforbruget vil være uændret med det ansøgte.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Der er ingen markvandingstilladelser i forbindelse med bedriftens arealer.

Det er vandbesparende drikkekopper med drikkenipler i alle stalde. Staldene bliver sat i blød i koldt vand inden vask med højtrykskølingsanlægget. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand. Staldene vaskes med højtryksrensere og koldt vand, hvilket også er vand- og ressourcebesparende.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er der et forbrug på ca. 6.200 liter vand pr. årssø og ca. 560 liter pr. slagtesvin/polt (32-107 kg). Dette giver ca. 4.430 m³ for den forventede maksimale produktion på 700 årssøer og 600 polte (110-130 kg). Husdyrbrugets vandforbrug ligger dermed tæt på normen.

Tabel 12: Husdyrbrugets vandforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning mv.	ca. 7.000 m ³	ca. 7.000 m ³

2.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Spildevand fra husdyrproduktionen og vaske- og regnvand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholderne. Uforurenede tagvand fra staldene ledes til vandløb. Sanitært spildevand fra WC/bad i staldene og stuehuset afledes til septiktank og derefter til vandløb.

2.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet i afsnittene 2.5 -2.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i forrummet og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på ejendommen, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler og gyllebeholderen er etableret med tætte og stabile bunde og sider og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af ejendommens gylle (15,9 måneder, se kapacitetsberegning). Gyllebeholderen er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekort ses det, at gyllebeholderne ligger i en lavning der går ud i en slugt der skråner mod syd. Skulle der ske et brud på gyllebeholderen, vil gyllen derfor sprede sig sydpå ud i marken. Det nærmeste vandløb i forhold til gyllebeholderne ligger ca. 330 m sydvest for, på den anden side af Nordborgvej. Det vurderes derfor at risiko for udsivning til det omgivende vandmiljø fra beholderne er minimal. Ved et evt. udslip af gylle vil ansøger hurtigst muligt kontakte miljømyndighederne (ved større udslip ringes 1-1-2), og dernæst iværksætte en opdæmning af gyllen.

2.10 BAT-Ammoniakemission (B9)

Miljøgodkendelse fra 2010 er som tidligere nævnt bortfaldet og dermed også det BAT-kravet som var en del af denne godkendelse. Forudsætningen for BAT-beregning i denne ansøgning er, at farestald (12-2) er et "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit" og de øvrige stalde er "Eksisterende staldafsnit" (se Tabel 13).

I farestald (12-2) er der indført gyllekøling for at leve op til BAT. Gyllekølingen er sat ind som miljøteknologi i ansøgning med en ammoniakreducerende effekt svarende til 10,7%. I Bilag 5a ses en beregning over gyllekølingen og den køleeffekt som anlægget skal køre med for at opnå den nødvendige ammoniakreduktion.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 2794 kg NH₃-N/år (se Tabel 14). Med anvendelse af gyllekøling i farestald (12-2) er ammoniakemissionen på 2794 kg NH₃-N/år, og dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

Tabel 13: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning (ny eller eksisterende stald). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? ⓘ				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Drægtighedsstald (6)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Polte/gyltestald (7)	Alle svin; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit	1,02 - 1,27 ^b	1,90
Farestald (12-2)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,59	0,66
Farestald (12-1)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Farestald (8)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Drægtighedsstald (10-2)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Løbestald (10-1)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Løbestald (10-1)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14: Samlet BAT beregning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet BAT beregning ? ⓘ			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N / år)	2315	479	2794
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)	2315	479	2794
Forskel (kg NH ₃ -N / år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

2.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Det forslås at der fastsættes vilkår til gyllekølingsanlæggets drift i overensstemmelse med standardvilkårene i Miljøstyrelsens Teknologiliste². I Bilag 5b findes et forslag til de vilkår der skal stilles til anlægget.

2.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Da husdyrbruget ligger ca. 20 km fra grænsen til Tyskland vurderes der ikke at være grænseoverskridende virkninger i forbindelse med denne ansøgning.

² <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/vilkaarsforslag-gyllekoeling-anvendelse-af-datalogger/>

2.13 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af Ph.d. Anne Lausten Hansen, LandboSyd. Anne har arbejdet med husdyrgodkendelser siden august 2018. Kontaktoplysninger er oplyst i databladet.

3. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af dyreholdet på husdyrbruget på Solbjerggaard 1 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Sønderborg Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

4. Bilag

Bilag 1a: Oversigtskort 1

Bilag 1b: Oversigtskort 2

Bilag 2a: Placering af produktionsarealer

Bilag 2a: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 3: Kapacitetsberegning

Bilag 4: Kumulationsberegning

Bilag 5a: Beregning af gyllekøling

Bilag 5b: Forslag til vilkår om gyllekøling